

Автор: БАЙРБЕКОВА БАГИЛА АНГАРБЕКОВНА

Пән: География

Сынып: 10-сынып

Бөлім: Геоэкологиялық зерттеулер негіздері

Тақырып: Географиялық аудандастыру әдістері

Оқу мақсаттары (оқу бағдарламасына сілтемеу):	10.1.1.5 - зерттеу тақырыбына сәйкес аудандастыру әдістерін қолданады
Сабақтың мақсаты:	Барлық оқушылар: География аудандастыру әдістерінің ерекшеліктерін сипаттайды, аудандастырудың басты мақсатын айқындайды. Басым бөлігі: Қазақстан ірі физикалық-географиялық аудандарының таралу аймақтарын картадан көрсете алады, оларды талдайды. Кейбірі: Зерттеу тақырыбына сәйкес аудандастыру әдістерін қолданады, географиялық аудандарды талдайды және өмірмен байланысты мысалдар келтіреді.
Тілдік мақсаттар:	<ul style="list-style-type: none"> • Тыңдалым –жазылым Оқушылар «Қазақстанның физгеографиялық аудандастыруы» деген тақырыбы бойынша бейнеролик көреді, бейнероликтегі роликтен көргендерін ортаға салып талқылайды, қорғайды. • Оқылым –айтылым Әрбір топ өзара оқулықтан мәтінді оқиды, бірлесіп ортаға салып талдайды, пікірлерін білдіреді. Қазақстан ірі физикалық-географиялық аудандарының таралу аймақтары анықтайды. • Оқылым- жазылым Әрбір топ тапсырманы ортаға салып талқылайды, және геоэкологиялық факторлар негізінде Қазақстанның аумағындағы 9 физикалық-географиялық аймақтарын картаға түсіреді Пән бойынша сөздер мен терминдер: ареал, жинақтамалы аудан, таңдамалы аудан.
Бағалау критерийлері:	<ul style="list-style-type: none"> • Аудандастыру ареальдарының негізгі ерекшеліктерін сипаттайды; • Қазақстан ірі физикалық-географиялық аудандарының таралу аймақтарын біледі және оны картадан көрсетеді; • Аудандастыру әдістері географиялық аудандарды топтастырады, және мысалдар келтіреді.
Құндылықтарды дарыту:	«Мәңгілік ел» идеясының «Ұлттық қауіпсіздік және еліміздің бүкіләлемдік, өңірлік мәселелерді шешуге жаһандық тұрғыдан қатысуы»- мемлекетіміздің белсенді, теңестірілген, сындарлы және жауапты ішкі саясатының басты мәні. Құндылыққа баулу арқылы еліміздің физгеографиялық ерекшеліктерін анықтап оларды ескере отырып құрметтеуге баулу. Сонымен қатар сыйластыққа ауызбіршілікке үйренеді.
Пәнаралық байланыс:	Биология -өсімдіктер мен жануарлар дүнесі Экология –Табиғатты пайдаланудағы экологиялық жағдайлар
Бастапқы білім:	Табиғат кешендері Географиялық қабық

Сабақ барысы

Сабақ кезеңдері	Жоспарланған іс-әрекет	Ресурстар
Сабақтың басы	Ұйымдастыру кезеңі. Оқушылармен сәлемдесу, түгелдеу. «Шаттық шеңбері» әдісі арқылы оқушылар бір-біріне тілек айтады. Ол арқылы оқушылар бір-біріне жақындасады, көңіл күйін көтереді, бауырмалдығын орнайды. Сыныпта жағымды психологиялық ақуал қалыптастыру. «Мені тап» әдісі арқылы дөңгелек пішіндегі қағаздарды алады, Қағаздың астында Алтай, Мұғалжар, Тянь-Шань тауларының суреті жасырылады. Оқушылар суретке қарап өздерінің қай топта екендігін ажыратып, сурет бойынша 3 топқа біріктіріледі олар: 1 топ-Алтай 2 топ-Мұғалжар 3 топ-Тянь-Шань Алтай тауы Мұғалжар тауы Тянь-Шань тауы Алдағы білімді «Конверт сұрақ» әдісі арқылы еске түсіреді. Әр топқа бір-бір конверт беріледі. Конверт ішінде 2-3 сұрақ болады, олар; 1. Аудандастыру дегеніміз не? 2. Ірі табиғат кешендеріне не жатады?	

Сабақкезеңдері	Жоспарланған іс-әрекет	Ресурстар
Сабақтың ортасы	<p>«Кинометафора әдісі» арқылы жаңа сабақты ашу мақсатында «Географиялық аудандастырудың әдістері» туралы бейнеролик көреді. Бейнероликтен не байқадыңызлар? 1.Аудандастырудың негізгі қағидалары қандай? Аудандастыру ерекшеліктері дегеніміз не? Оқушылар өзара ақылдасып сұрақтарға жауап береді. 1 тапсырма «ДЖИГ СО» әдісі арқылы оқулықтағы мәтінмен жұмыс жасайды.Әр топ өздеріне берілген тапсырманы келесі топқа түсіндіреді,нәтежесінде топтар арасында ынтымақтастық орындайды. 1 топ .Аудандастыру ареалдары 2топ.Жетекші фактор әдісі 3 топ.Беттестіру әдісі Әр топ оқушыларыөздеріне берілген мәтінді талқылап, ақылдасып постер қорғайды.Дискриптор -География аудандастыру әдістерінің ерекшеліктерінсипаттайды. - Аудандастырудың басты мақсатын айқындайды. -Жетекшіфактор әдісі арқылы физгеографиялық аудандарды жіктейді. -Беттестіруәдістері арқылы шекарасын анықтап ажыратады. ҚБ оқушылар бір -бірінқол шапалақтау арқылы бағалайды. 2 тапсырма. «Елестету көрінісі әдісі»арқылы Қазақстанның физгеографиялық аудандарын картаданкөрсетеді,және олардың шекарасын кескін картадан белгілейді.Қазақстанның физгеографиялық аудандары картасы. Кескін картаДискриптор - Қазақстанның физгеографиялық аудандарын картаданкөрсетеді. - Шекараларын кескін картадан анықтайды және оларлыбелгілеп картаға түсіреді. ҚБ Оқушылар бір-бірінің тобын «Екі жұлдыз біртілек» әдісі арқылы бағалайды. 3 тапсырма «Атаулар кестесі»әдісі арқылыаудандастыру әдістерін қолданып геоэкологиялық аудандардыңерекшеліктерін кестеге толтырады, және пайдалы қазбаларын картабетінен бейнелейді, сонымен қатар өзі тұратын жерінің қандайгеоэкологиялық ауданға жататынын анықтап кестеге толтырады. № Ауданатауы Жер бедері Пайдалы қазбалары Өзендері Көлдері Біз тұратынфизгеографиялық аудан Қазақстанның пайдалы қазбалары Дискриптор -Физгеографиялық аудандырдың жер бедерін анықтайды. -Пайдалықазбаларды картадан анықтап жазады -Геоэкологиялық аудандағы өзенкөлдерді айқындайды. - Өзі тұратын аймақтың қандай геоэкологиялықаудан екенің анықтайды. ҚБ оқушыларға «Мадақтау сөздер» әдісі арқылы«кереметсің», «жарайсың», «тамашасың» деген сөздермен бағалайды.</p>	
Сабақтың соңы	<p>Кері байланыс«Аяқталмаған сөйлем» тәсілі арқылы жүреді. «Мұғалімге жеделхат» тақтасына оқушылар стикер жапсыру арқылы орындалады. Оқушылар өздеріне жақын сөйлемді таңдап, айтылған ойды жалғастырады: - бүгінгі сабақта мен....түсіндім, ...білдім, ...көзімді жеткіздім. - бүгін сабақта қуантқаны..... - мен өзімді.....үшін мақтар едім. - маған ерекше ұнағаны..... - сабақтан соң маған.....келді. - бүгін маған.....сәті түсті. - қызықты болғаны..... - .....қиындық тудырды. - менің түсінгенім..... енді мен.....аламын</p>	
Рефлексия	<p>Кері байланыс«Аяқталмаған сөйлем» тәсілі арқылы жүреді. «Мұғалімге жеделхат» тақтасына оқушылар стикер жапсыру арқылы орындалады. Оқушылар өздеріне жақын сөйлемді таңдап, айтылған ойды жалғастырады: - бүгінгі сабақта мен....түсіндім, ...білдім, ...көзімді жеткіздім. - бүгін сабақта қуантқаны..... - мен өзімді.....үшін мақтар едім. - маған ерекше ұнағаны..... - сабақтан соң маған.....келді. - бүгін маған.....сәті түсті. - қызықты болғаны..... - .....қиындық тудырды. - менің түсінгенім..... енді мен.....аламын</p>	